

Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší *a související předpisy*

Novelizace - 2025

Nedaří se nám prokázat, že by překračovali emisní limity.

CC BY - SA 4.0, 2024, Vlastimil Bílek (-pet-)

Seminář 16.6.2025

Ing. Vlastimil Bílek & ENVI GROUP, s.r.o.

© 2025

Nejdůležitější změny

Z hlediska **povolování** zdrojů:

- **minimální vzdálenosti**
- **sledování provozních parametrů**
- změny v kategorizacích zdrojů (kódy)
- **nové kategorie zdrojů**
- rozptylové studie
- kompenzační opatření
- **stanovování emisních limitů**
- **zpřísnění dalších podmínek (KME, omezení kapacity apod.)**
- **zkušební provoz**
- sčítací pravidla
- smogové situace, PZKO
- náležitosti žádosti o povolení provozu
- **náležitosti povolení provozu**
- **+ vyhláška!! (EL, TPP, atd.)**

Z hlediska **provozu** zdrojů:

- **sledování provozních parametrů**
- **kontinuální měření emisí**
- jednorázová měření emisí
- **provoz stavenišť a deponií materiálů**
- **změny v kategoriích zdrojů**
- poplatky za emise znečišťujících látek
- smogové situace
- změny v přestupcích a pokutách
- spalování paliv v „malých“ zdrojích
- *poplatky za emise skleníkových plynů*
- **+ vyhláška!! (EL, TPP, atd.)**

Novelizace zákona č. 201/2012 Sb. Přechodná ustanovení

Většina změn má **platnost** ode dne vyhlášení ve Sbírce zákonů.

Odklady účinnosti jsou u některých změn týkajících se:

- sčítacích pravidel
- ohlašování autorizovaného měření emisí
- předávání výsledků jednorázového měření emisí
- předávání výsledků kontinuálního měření emisí
- pokut za přestupky v návaznosti na výše uvedené změny a odklady jejich účinnosti
- nízkoemisních zón
- biopaliv

A, samozřejmě, správní řízení, která nebyla pravomocně skončena přede dnem nabytí účinnosti novely zákona, budou standardně dokončena podle dosavadních právních předpisů.

Povolení vydaná podle § 17 odst. 1 písm. d) a § 17 odst. 2 zákona č. 86/2002 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, a rozhodnutí podle § 5 odst. 10 a § 11 odst. 1 písm. h) zákona č. 86/2002 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, jsou-li v souladu s požadavky na obsah povolení provozu podle tohoto zákona, se považují za povolení provozu podle tohoto zákona.

Provozovatel stacionárního zdroje uvedeného v příloze č. 2 k tomuto zákonu, jehož **povolení není v souladu** s požadavky na obsah povolení provozu podle tohoto zákona, **musí požádat o jeho změnu nebo o nové povolení provozu** podle tohoto zákona **do 2 let** ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Do doby rozhodnutí o této žádosti platí povolení a rozhodnutí vydaná podle dosavadních právních předpisů.

Nově „vzniklé“ vyjmenované zdroje musí požádat o povolení provozu do **1 roku**.

Co je nyní třeba udělat?

Stávající, již povolené zdroje v provozu

- Je zapotřebí **zkontrolovat**, zda je povolení provozu pro daný zdroj v souladu s požadavky novelizovaného zákona č. 201/2012 Sb. (a prováděcích předpisů)
- Pokud ne, do 2 let musím požádat o změnu (nové) povolení provozu

Takto tady zamořovat ovzduší nesmíte!
Do roka a do dne musíte snížit emise na polovinu.

Co je nyní třeba udělat?

Povolení nového (změny) zdroje v provozovně

- Nový zdroj nebo stávající zdroj po změně již musí plnit požadavky novelizovaného zákona č. 201/2012 Sb. a prováděcích předpisů (hlídat už od projektu!)
- Povolení provozu musí obsahovat předepsané náležitosti (hlídat!)

Co je nyní třeba zkontrolovat?

Stávající již povolený zdroj v provozovně

- Kontrola definice (vymezení) zdroje
 - „Odkud - kam“, co už ano a co ne
 - Související činnosti
 - „Překryvy“
 - Jde to takto kategorizovat?
 - Mám to takto i v povolení provozu?
- Kontrola kategorizace zdroje
 - Mám správně název zdroje?
 - Mám správně kód zdroje?
 - Nezměnila se definice kódu?
 - Nezměnily se hranice definice?
 - Nezměnily se povinnosti („iXka“)?
 - Mám to takto i v povolení provozu?

Co je nyní třeba zkontrolovat?

Stávající již povolený zdroj v provozovně – povolení provozu:

- Způsob, podmínky a četnost měření emisí
- Pokud jsou zcela shodné s požadavky uvedenými v zákoně a prováděcích předpisech, není je třeba uvádět
- V případě, kdy je zapotřebí provádět měření emisí za specifických podmínek, měly by zde být uvedeny
 - VZT s „letním“ a „zimním“ režimem provozu;
 - „2 v 1“;
 - **KME nad rámec zákona;**
 - Atd.
 - **Vyhláška!!**
- U rozšíření nebo zpřísnění SEL uvést i podmínky pro měření

Co je nyní třeba zkontrolovat?

Stávající již povolený zdroj v provozovně – povolení provozu:

- **Upuštění od měření emisí**
 - Musí být výslovně uvedeno, včetně způsobu, jestli bude prováděn výpočet nebo se emise nemusí zjišťovat
 - Pokud se musí emise zjišťovat výpočtem, musí být uvedeno jak
(= bilance, EF – jaké, jinak)

Co je nyní třeba zkontrolovat?

Stávající již povolený zdroj v provozovně – povolení provozu:

- Průběžné sledování a zaznamenávání provozního parametru
- Vznikla mi tato povinnost?
- Pokud vznikla, je zapotřebí požádat o změnu povolení provozu (při čekání, až mne KÚ vyzve, riskuji krátkou lhůtu a pokutu)
- Jaké jsou požadavky vyhlášky? Tj. pro kterou látku, způsob, četnost, ...
- Jaké jsou požadavky KÚ (ČIŽP)?
- Odpovídá tomu současný stav zařízení?
- Jaké jsou technické možnosti?
- Pokud není reálné provozní parametr předepsaným způsobem sledovat, je třeba navrhnout jiný odpovídající postup
- Následuje žádost o změnu povolení provozu.

Co je nyní třeba zkontrolovat?

Stávající již povolený zdroj v provozovně – povolení provozu:

- Emisní strop
- Provozní řád
- SEL + TPP, podmínky provádění činností a provozu souvisejících technologií
- Beze změn.
- Teoreticky beze změn, ale **při nutnosti sledování provozního parametru může vzniknout povinnost upravit tomuto požadavku provozní řád.**
- **Vyhláška!!**

Co je nyní třeba zkontrolovat?

Stávající již povolený zdroj v provozovně – povolení provozu:

- Zvláštní podmínky provozu pro smogovou situaci
- U stávajícího zdroje, který není veden ve smogovém a regulačním systému, nemusím řešit. Pokud změna nastane (KÚ nově zahrne zdroj mezi regulované zdroje apod.), zahájí KÚ správní řízení o případné změně sám.
- Kompenzační opatření
- U stávajícího zdroje, který nemá stanoveno kompenzační opatření nemusím řešit. Pokud změna nastane (například při zpřísnění podmínek provozu na základě PZKO), zahájí KÚ správní řízení o případné změně sám.

Co je nyní třeba zkontrolovat?

Stávající již povolený zdroj v provozovně – povolení provozu:

- **Stanovení minimální vzdálenosti**
 - Mám zdroj, kterého se stanovení minimální vzdálenosti týká?
 - U **stávající** obytné zástavby se to řešit nebude, ale musím počítat s tím, že mi KÚ může chtít zpřísnit podmínky provozu
 - Vůči **nové** výstavbě bude dobré se „vymezit“, tj. **požádat (?) o změnu povolení provozu**, aby v něm **minimální vzdálenost byla stanovena**.
 - Hlídat územní plány obcí
 - Hlídat si územní plány i tak = vždy („opačná“ RS), aby mi nepostavili věžák vedle nízké kotelny (DA) apod.
 - Modernizace, „expanze“ – viz nový zdroj

Co je nyní třeba zkontrolovat?

Stávající již povolený zdroj v provozovně – povolení provozu:

- Podmínky pro zkušební provoz
 - Pokud zdroj není ve zkušebním provozu, nemusím řešit.
Pokud ano, zvážit, jestli je zapotřebí stanovit zvláštní podmínky provozu pro zkušební provoz (požádat o změnu povolení provozu).
Po skončení zkušebního provozu je zapotřebí provést jeho vyhodnocení.
- Další specifické podmínky provozu
 - Viz § 12 odst. 4 zákona a další.

Co je nyní třeba zkontrolovat?

Stávající již povolený zdroj v provozovně – další povinnosti:

- **Provozní evidence**
 - Pokud je vedena správně a úplně, mělo by nastat minimum změn.
Ve stálé provozní evidenci formálně celková JTP, kapacita, výkon, ...
Záznam provozního parametru.
- Souhrnná provozní evidence
 - Případné změny je nutno zapracovat do ISPOP při dalším hlášení.
- **Kontinuální měření emisí**
 - Pokud nově vznikla povinnost KME, je nutno požádat o změnu povolení provozu a instalovat systém pro KME.
Účinnost od r. 2028.

Změny v povolovacím procesu

Nový zdroj (změna zdroje) v provozovně:

- **Stavební řízení**

Vliv má, jestli jde o:

- umístění stavby zdroje
- E.I.A.
- integrované povolení
- povolení provozu podle zákona č. 201/2012 Sb.

- **Rozptylová studie**

- Nově si může KÚ vyžádat RS
- I když to není přímo uvedeno, měla by RS vyhodnotit i možný vliv zdroje na „obytnou zástavu“ a možný konflikt budoucí „obytné zástavby“ se zdrojem

Změny v povolovacím procesu

Nový zdroj (změna zdroje) v provozovně:

- **Kompenzační opatření**
 - Nově od něj lze upustit, pokud je zřejmé, že vliv zdroje bude zanedbatelný
- **Odborný posudek**
 - Vyhláška!
 - Pokuty autorizovaným osobám.
- **Provozní řád**
 - Může být nutná aktualizace (vyhláška!).
 - Některé zdroje mají nově povinnost PŘ zpracovat a některé od ní mají upuštěno.
 - Nově musí zahrnovat i sledování a záznam provozního parametru.

Změny v kategorizacích (kódech)

Změny v kódech a definicích:

- **úplně nové kódy**
- **zásadní změny v definicích (hranice, obsahové změny a upřesnění)**
- **formální změny** („upřesnění“ a „sjednocení“ pojmů a formulací, výrazů „a“, „nebo“, „více než“, „a větší“, atd.), **doplnění sporných zařízení a činností**
- **„drobné“ změny v hranicích („včetně a nevčetně“)**

Změny ve způsobu zařazování pod kódy:

11.X. (přístup „1.-10. a STOP“ nebo „1.-10. a hledám dál“ - zůstává)

Změna postupu výpočtu.

Dříve nevyjmenované zdroje, nově vyjmenované (s novým kódem nebo změnou hranice) musí do 1 roku požádat o povolení provozu.

Změny v kategorizacích (kódech)

- **úplně nové kódy**

- 2.8. („sušení a opalování kalů a špíny“) – bez dolní hranice!, kompletní „iXka“, co vše tam spadne, bude posuzovat KÚ
- 2.9. („elektroodpady“) – 50+ t/d, PŘ
už ne podle plastů 6.5. nebo 11.X. = **přepovolit!**
- 2.10. „tepelné zpracování odpadů“) – „pseudospalovny“, pyrolýzy, ... i pod 300 kW
- 4.18. („hydrometalurgie“) – nejde o nové technologie, ale o nový kód. Tj. pokud takový zdroj „propadl“ přes 11.X., může patřit sem (bez dolní hranice!)
Jde o „mokrý procesy“ zpracování kovů, odpadů s obsahem kovů atd. v kapalně fázi, ale je to včetně následujících operací, tj. včetně sušení apod.
- 7.18. („výroba lihu a biolihu“) – vyděleno z kódu 7.2., pravděpodobně dostane své emisní limity apod., PŘ

Změny v kategorizacích (kódech)

- **úplně nové kódy**

- 12.1. („prašné materiály – skládky a manipulace“) – od 3000 m², mimo staveniště
- **patří** sem „otevřené plochy“ = odvaly, mezideponie zeminy při stavbě silnice, mezideponie suti apod.
 - **nepatří** sem staveniště podle stavebního zákona, deponie, které jsou součástí jiných zdrojů (kamenolomy, recyklační linky stavebních hmot, drtičky dřeva, kompostárny, skládky odpadů, pískovny, úložiště odprašků z filtrů jiného zdroje, vyschlé laguny u chemičky(?) apod.), nepatří sem ze 3+ stran ohrazené a zakryté skládky („kóje“) (*ale...*)
musí mít RS, PŘ; EF
13. („dobrovolné zdroje“)

Minimální vzdálenosti

Nový nástroj, trochu analogie k dřívějším PHO, vztahuje se na **plochy**:

B – **bydlení** (BU, BV, BI, BH, BX)

O – **občanské vybavení** (pouze OV a OL (+OU))

S – **smíšené obytné** (SM, SC, SX (+SU, SV))

a na zdroje emitující **TZL nebo látky obtěžující zápachem** (včetně VOC).

Seznam kódů = Vyhláška.

Platí pro obě strany.

Schválena „konzervativní“ varianta 2 = **již schválené plochy v územních plánech platí.**

Tj. kde jsou už v ÚP baráky nalepeny na fabriku, zůstane to v ÚP. Půjde tam stavět a také nemůže nastat žádné vymísťování fabriky!

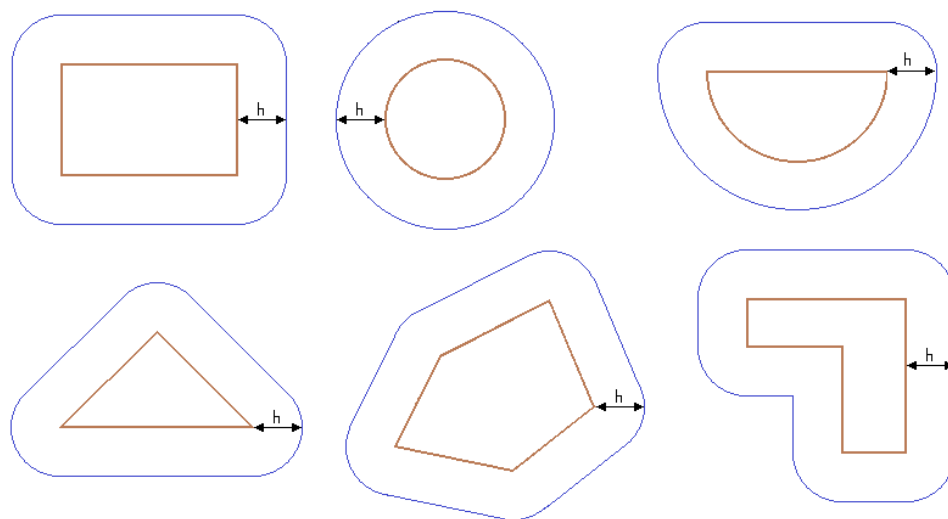
U nové výstavby, změn zdrojů apod. už se musí minimální vzdálenosti respektovat.

Půjdou udělovat **výjimky**, ale...

Půjdou (a budou se) **zpřísňovat závazné podmínky provozu a emisní limity!**

Minimální vzdálenosti

Příklad vymezení ploch (minimálních vzdáleností) v povolení provozu a územním plánu:

Minimální vzdálenosti (h) jsou stanoveny v rozmezí od 100 do 500 m.

Počítá se různě – od hrany objektu (haly), středu provozovny, hrany provozovny (pozemku), geometrického středu výdechů – viz Vyhláška.

„Účinnost“ pro nové zdroje a plochy od 1.7.2026 (je to v přechodných ustanoveních).

Provozní měření (parametr)

„**Provozní měření**“ = nepřetržité sledování a zaznamenávání **provozního parametru** pro kontrolu správné funkce technologie ke snižování emisí nebo opatření ke snížení emisí stanoveného v povolení provozu.

Vybrané technologie, vybrané znečišťující látky.

Nutno zohlednit existenci snižující technologie (opatření), stanovené SEL, účel, průkaznost, kontrolovatelnost, náklady na realizaci a provoz, alternativní možnosti, ...

Jde hlavně o těžký průmysl a zdroje produkující VOC, které musí kvůli plnění SEL snižovat emise TZL, VOC, NO_x a SO₂ (nebo že to mají nařízeno na základě BATů).

Provozní měření (parametr)

Způsob měření – **TZL** (technologie):

- **tlaková ztráta filtru** (tkaninového, keramického, papírového apod.)
- napětí na elektrodách, el. proud, případně provoz ventilátoru u EO
- výška hladiny u absorpce (mokrý pračka) [hladiny?, jak?]
- výška hladiny, případně provoz ventilátoru u MHO [není důkazem, že HMO funguje...]

Způsob měření – **NO_x** (technologie – SCR, SNCR):

- **teplota odpadního plynu, dávkování činidla**

Způsob měření – **NO_x, CO, TZL** (spalovací zdroje – DA, turbíny):

- **λ/O_2**
- filtry částic ne?

Provozní měření (parametr)

Způsob měření – **VOC/TOC** (technologie):

- teploty, výška hladiny absorpce (mokrý pračka) [hladiny?, jak?]
- **teplota oxidace**, doba zdržení [jak?], provoz ventilátoru, tlak vzdušiny u tepelné nebo katalytické oxidace [kromě teploty není důkazem, že funguje...] [spotřeba ZP]
- teplota a vlhkost plynu u biofiltru [? v 1 bodě nic nevypovídá, tj. asi vstup do BF]
- el. proud u ionizace (UV – ne/katalytická fotooxidace, plazma, ozonizace atd.)
- **hmotnost** [AU] u adsorpce (AU, zeolity) [?! – příklady]

Provozní měření (parametr)

Praktická realizace (příklady, úskalí, ...)

- TZL – manometry – pneumatické, kapalinové → nastavení signalizace a co vlastně mají signalizovat, jak poznám poruchu?, stávající (staré) manometry, „tribo“
- VOC x AU – ne/vážit!?, ne/vážit vše?, jak poznám „poruchu“?, kapacita „projektovaná“ / provozní
- VOC x spalování – teplota a spotřeba ZP ano; doba zdržení se počítá, neměří!; provoz ventilátoru apod. nic nedokazuje
- „nepřetržité sledování“ provozního parametru = „on-line“ ?!

Výjimky:

- Spalovací zdroje, které emise počítají (záložní zdroje, ≤ 1 MW ZP a ELTO).
- Nejsou automatické, nutno požádat a zdůvodnit.
- Výjimku lze udělit, pokud technologie „nic“ neprodukuje nebo není sledování řešitelné technicky nebo v rámci BATNEEC.
- Výjimku je nutno nahradit technickou podmínkou provozu s obdobným účinkem jako sledování provozního parametru.

Provozní měření (parametr)

Nedodržení povolené hodnoty provozního parametru = porucha → činnost podle PŘ, obvykle odstavení zdroje do předepsané lhůty z provozu.

Konkrétní zařízení pro měření provozního parametru, frekvence „nepřetržitého“ sledování a způsobu záznamu, „povolený“ rozsah hodnot (tolerance), činnost při poruchách apod. = **PŘ** (nebo **povolení provozu**), případně návody apod. od výrobce.

Nestandardní nebo nejednoznačné případy (prakticky všechny) → jednání s KÚ a ČIŽP.

Autorizované jednorázové měření emisí

Ohlašování ČIŽP nejméně 5 pracovních dnů předem zůstává.

Nově se bude ohlašování provádět přes ISPOP (od roku 2026).

Do konce roku 2025 budou protokoly měřicí skupiny dodávat provozovatelům jen v elektronické podobě.

Od roku 2026 se nebude zasílat protokol z měření emisí, měřicí skupina ho bude vkládat do ISPOP (měl by se z toho předvyplnit list 5).

[chtít je i potom vždy celé]

Záložní zdroje, které měřit nemusí, to musí mít uvedeno přímo v povolení provozu.

Kontinuální měření emisí

Nově musí měřit KME (od 1.1.2028):

- spékací pásy aglomerace (kód 4.1.2.), v ČR by mělo jít o +- 9 zdrojů,
- vytvrzovací pásy peletizačních provozů (kód 4.1.4.), v ČR aktuálně 0,
- odlévání železa (u vysokých pecí) (kód 4.2.2.), 4 zdroje,
- výroba oceli (kódy 4.3.2., 4.3.3.), 5 zdrojů,
- elektrické obloukové pece (kód 4.3.4.), 3 zdroje
- kupolové pece o projektované kapacitě tavení > 20 t/d (kód 4.6.5.), v ČR aktuálně asi 15 zdrojů,
- pecní agregáty pro výrobu nežel. kovů... > kapacity, různé kovy (kód 4.8.2.), 6 zdrojů,
- tavení skla nebo nerostných materiálů o projektované kapacitě tavení >20 t/d (kódy 5.3., 5.4. a 5.8.), asi 70 zdrojů
(u těchto zdrojů možná půjde nahradit KME měřením emisí minimálně 2x za rok),
- ropná rafinerie, výroba a zpracování petroch. výrobků (kód 6.24.), údajně 56 zdrojů...
(velmi pravděpodobně jsou v tom zahrnuty i výrobní nátěrových hmot a další provozy vyrábějící organické látky),
- výroba dřevotřískových, dřevovláknitých a OSB desek (kód 7.8.), 11 zdrojů (KRONOSPAN...),
- výroba buničiny ze dřeva a papíru z panenské buničiny (kód 7.9.), 5 zdrojů.

Kontinuální měření emisí

Změny v seznamu zdrojů, které musí měřit KME:

- Vypadly spalovací zdroje s jinými kódy, než 1.1.-1.4. (přímé procesní ohřevy).
- U zdrojů s kódy 5.1.1.-5.1.6. („vápno, cement, magnezit“) došlo k rozdělení a změně hranice podle kapacity (dříve >15 kg/h TZL), kódy 5.1.1., 5.1.3. a 5.1.6. vypadly.
- U některých skupin doplněna dolní hranice.
- U „obecné“ skupiny se snížila hranice pro TZL z 200 na 100 t/r.

Nově má kraj možnost uložit v povolení provozu povinnost měřit emise KME u všech zdrojů, kde to odpovídá BAT a zdůvodní si to.

Nově bude zavedena povinnost **přenosu údajů z KME do ISPOP („on-line“)**.

Záznam dat musí obsahovat mimo měřených hodnot i stav zdroje (najíždění, běžný provoz, odstavování, porucha).

Data půjde (a bude to záhodno) „verifikovat“.

Kontinuální měření emisí

Do roku 2027 musí provozovatel uchovávat výsledky KME (jako doposud, 6 let), pak budou archivována v ISPOP.

Účinnost těchto změn (KME) bude **od 2028**, kromě možnosti uložit v povolení provozu povinnost měřit emise KME nad rámec povinností daných zákonem.

Více = prováděcí předpis.

Výjimky (1.1. a ZP).

Změna povolení provozu

Zdrojům významným v oblastech s překračováním imisních limitů (PZKO) může kraj zpřísnit SEL, podmínky provozu apod.

Přihlíží se k BAT (BREF), vlivu (PZKO), **BATNEEC**.

Změny povolení provozu při změnách zdroje na základě žádosti provozovatele zůstávají. Nově může změnu iniciovat i kraj (z podnětu ČIŽP apod.).

Při vydání změny povolení provozu musí vydat kraj vždy **úplné znění** výrokové části rozhodnutí.

Rozhodování v pochybnostech

- vyjmenovaný / nevyjmenovaný zdroj
- vývoj nebo zkoušení nových výrobků a procesů

Staveniště

Zhotovitelé staveb podle stavebního zákona

Při provádění záměru, změně nebo odstranění stavby = opatření k předcházení vzniku prašnosti a omezování jejího šíření. Podrobnosti = nová příloha č. 10 k zákonu.

V zastavěném území sídel a v oblastech s překračovanými imisními limity pro částice PM_{10} nebo $PM_{2,5}$ nebo s překračovaným cílem snížení expozice budou podmínky **přísnější**.

Výjimka = veřejná dopravní infrastruktura 500+ m od zástavby.

Kontroly = ORP, ČIŽP.

Ne/přiměřenost opatření / nákladů musí prokázat zhotovitel stavby.

Poplatky

Změna sazeb poplatků (od roku 2025):

TZL = 19500 Kč/t (nyní 14700 Kč/t)

SO₂ = 6500 Kč/t (nyní 4900 Kč/t)

NO_x = 5200 Kč/t (nyní 3900 Kč/t)

VOC = 13000 Kč/t (nyní 9800 Kč/t)

Inflační doložka.

Zavádí se správní poplatky:

- povolení provozu vyjmenovaného zdroje = 5000 Kč
- změna povolení provozu vyjmenovaného zdroje = 3000 Kč
- povolení provozu nevyjmenovaného zdroje („dobrovolné“) = 3000 Kč
- „rozhodnutí v pochybnostech“ = 3000 Kč

Co dělat, když si nevíte rady?

Cože? Kontrola z ČIŽP na vrátnici?
Už k vám letím...

Kontakt

Ing. Vlastimil Bílek

K Betáni 798/43

Kunratice

14800 Praha 4

Telefon: 605 961 946

www.vlastimilbilek.cz

www.linkedin.com/in/vlastimil-bílek-a9a529137